

Üç Başlı M. Biceps Brachii

Three Headed Biceps Brachii Muscle

Cemil Bilkay, Büşra Candan, Soner Albay

Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi A.D., Isparta

Özet

Rutin diseksiyon çalışması esnasında formaldehit ile fikse edilmiş 73 yaşındaki bir erkek kadavranın sol kolunda, M. biceps brachii'nin iki başına ek olarak, bir başının daha olduğu görüldü. Kasın diğer iki başı ve diğer kol kasları normal anatomik lokalizasyonundaydı. Üç başlı biceps brachii olguları bazı araştırmacılar tarafından başın orijin aldığı yere göre infero-medial humeral, superior humeral, infero-lateral humeral baş olmak üzere sınıflandırılmıştır. Bu vakada M. brachialis'in origosunun medialinden ve humerus'un orta 1/3'lük kısımlarından başlayan aksesuar baş, M. biceps brachii'nin ortak tendonunda sonlanıyordu. Literatürde infero-medial humeral baş olarak adlandırılan bu başın görülme sıklığı ırka göre değişmekle beraber; ortalama %7.7-12'dir. Türk populasyonunda yapılan çeşitli çalışmalarda ise insidansı %2.54-6.15 olarak gösterilmiştir. Bu tarz varyasyonların bilinmesinin olası cerrahi komplikasyonların önlenmesinde ve tanı yöntemlerinde önemli olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar kelimeler: M. biceps brachii, varyasyon, aksesuar baş.

Abstract

During our routine dissection studies, we encountered an accessory head of biceps brachii in the left upper extremity of a 73-year-old formalin-fixed male cadaver. The other two heads of the muscle and other arm muscles were as usual. Humeral accessory head of biceps brachii muscle was classified according to the originated location of the head of biceps brachii muscle by some researchers as infero-medial humeral, superior humeral and infero-lateral humeral head. In this case, the accessory head was originated from middle third of the humerus, superior and medial to the origin of brachialis muscle and inserted to the common tendon of biceps brachii. In the literature, this head was named as infero-medial humeral head and its incidence changes between 7.7-12% according to ethnicity. In Turkish population, its incidence changes between 2.5-6.15%. We think that knowledge of this type of the variation is important for prevention of possible surgical complications and diagnostic procedures.

Key words: Biceps brachii muscle, variation, accessory head

GİRİŞ

M. biceps brachii, kolun ön tarafında bulunan iki başlı yüzeyel bir kastır. Caput breve denilen kısa başı processus coracoideus'dan başlar, caput longum ise tuberculum supraglenoidale'den başlar. Kasın iki başı dirsek ekleminin yaklaşık 8 cm yukarısında birleşir ve tuberositas radii'de sonlanır (1). %10 oranında görülen üçüncü baş genelde M. brachialis'in supero-medial'inden başlar ve aşağıda aponeurosis bicipitalis'te kasın ana girişinde sonlanır. Üçüncü baş genellikle A. brachialis'in derininde yer almakla birlikte nadiren de, humerus'un lateralinden başlayan dördüncü bir başı bulunabilir (2).

OLGU

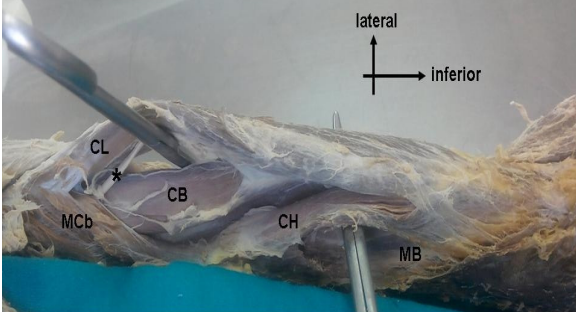
Rutin diseksiyon çalışması esnasında formaldehit ile fikse edilmiş 73 yaşındaki bir erkek kadavranın sağ kolunda herhangi bir varyasyona rastlanılmamıştır, sol kolunda ise M. biceps brachii'nin iki başına ek olarak, bir başının daha olduğu görüldü. Aksesuar başın, kasın diğer bölümleri gibi N. musculocutaneus tarafından inerve edildiği tespit edildi. Kasın diğer iki başı ve diğer kol kasları normal anatomik lokalizasyonundaydı (Şekil 1 ve 2).

TARTIŞMA

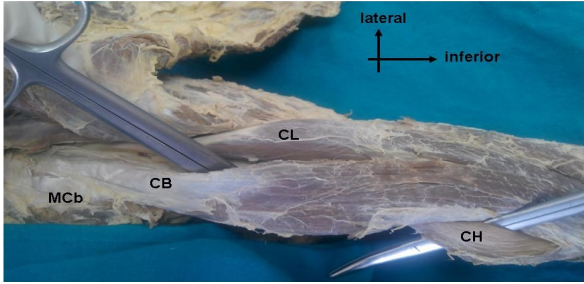
M. biceps brachii'nin ikiden fazla başının bulunma insidansı yaklaşık %10 gibi nadir olmayan bir varyasyondur (3). Kasın varyasyon sıklığı

ile ilgili daha önceki yapılan çalışmalarda; M. biceps brachii'nin üç başlı olabileceği ve üçüncü başın farklı toplumlarda ve ırklarda görülme sıklığının %7.7-12 arasında değişebileceği bildirilmiştir (4). Hatta literatürde %37.5 gibi çok yüksek bir insidans ile Kolombiya'da yapılmış çalışma da bildirilmiştir ve oranın yüksek çıkması materyal sayısının az olmasına bağlanmıştır (5). Türk populasyonunda insidans tespitine yönelik yapılan çeşitli çalışmalarda; M. biceps brachii'nin ikiden fazla başa sahip olma oranı %2.54-6.15 olarak bildirilmiştir (6,7). Üç başlı M. biceps brachii olgusu tek taraflı olabildiği gibi iki taraflı da olabilmektedir (8). Yapılan literatür değerlendirmelerinde; 3, 4, 5 ya da daha fazla sayıda olabilen M. biceps brachii'nin aksesuar baş olguları bildirilmiştir (9,10). Bazen aksesuar kasın bir parçasının içinden A. brachialis ve N. medianus'un geçmesi sonucu, çeşitli komplikasyonların olduğu olgular bildirilmiştir (10). Ayrıca aksesuar başların neden olduğu aksesuar bir aponeurosis bicipitalis'in, N. medianus'un parsiyel kompresyon sendromuna yol açabileceği bildirilmiştir (11). Bu yüzden bu gibi varyasyonların saptanması ve bilinmesi, oluşabilecek klinik durumların tanı ve tedavisi ile cerrahi girişimlerde komplikasyonların önlenmesi bakımından hem anatomistler hem de klinisyenler için oldukça önemlidir.

Şekil 1. Sol kol kasları ve N. musculocutaneus'un görünümü. CB; M. biceps brachii caput breve, CH; M. biceps brachii caput humerale, CL; M. biceps brachii caput longum, MB; M. brachialis, MCb; M. coracobrachialis, *; N. musculocutaneus.

Şekil 2. Sol kol kaslarının görünümü. CB; M. biceps brachii caput breve, CH; M. biceps brachii caput humerale, CL; M. biceps brachii caput longum, MCb; M. coracobrachialis.

KAYNAKLAR

1. Arıncı K, Elhan A. Anatomi 1. Cilt, Güneş Kitabevi, 4. Baskı. Ankara 2006; 185.
2. Yıldız E, Albay S, Yazar F, Kırıcı Y, Ozan H. Üç başlı M. biceps brachii. SDÜ Tıp Fak Derg 2006; 13(2):31-3.
3. Williams PL, Warwick R, Dyson HL, Bannister LH. Grays Anatomy, 36th ed. Edinburgh: Churchill Livingstone, 1980; 571-2.
4. Bergman RA, Thompson SA, Aifi AK. Catalogue of human variation. Munich, Urban and Schwarzenberg, 1984; 27-30.
5. Rincón F Rodríguez, Zayda I, Sánchez A, Alfredo L, González LF. The anatomic characteristics of the third head of biceps brachii muscle in a colombian population. Rev Chil Anat 2002; 20(2):197-200.
6. Şimşek C, Ertem AD, Ozan H, Akkın SM. M. biceps brachii'nin baş fazlalığı. Cerrahpaşa Tıp Fak Der 1994; 25:511-5.
7. Arıncı K, Elhan A: M. Biceps brachii'nin üçüncü bir başının rastlanış sıklığı ve bunun muhtemel fonksiyonel önemi üzerinde çalışmalar. Ankara Üniversitesi Tıp Fak Mecm 1975; 28:503-20.
8. Çetin E, Desdicioğlu K, Sulak O. M. ekstensor indicis yokluğu ile birlikte üç başlı m. biceps brachii olgusu. SDÜ Tıp Fak Derg 2008;15(2):29-31.
9. Kosugi K, Shibata S, Yamashita H. Supernumerary head of biceps brachii and branching pattern of the musculocutaneous nerve in Japanese. Surg Rad Anat 1992; (14)2: 175-85.
10. Nakatani T, Tanaka S, Mizukami S. Bilateral four-headed biceps brachii muscles: the median nerve and brachial artery passing through a tunnel formed by a muscle slip from the accessory head. Clin Anat 1998; 11(3):209-12.
11. Spinner RJ, Carmichael SW, Spinner M. Partial median nerve entrapment in the distal arm because of an accessory bicipital aponeurosis. J Hand Surg Am 1991; 16A:236-44.